

Finansdepartementet
Fi2018/01418/DF

Remissvar
ORU 2018/02967
Magnus Kristoffersson
2018-09-18

Remissvar Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25)

Allmänt:

Örebro Universitet anser att utredningen lyfter en rad viktiga frågor som aktualiseras med anledning av digitalisering av förvaltningen. Universitetet är överlag positivt inställd till de lagstiftningsförslag som läggs i utredning. Örebro Universitet vill vidare framhålla vikten av fortsatt proaktivt arbete för att svensk förvaltning ska ligga i linje med teknikutvecklingen.

Föreslagna ändringar i Förvaltningslagen (2017:900)

Örebro Universitet tycker att förslagen till de nya paragraferna 7a § och 8 a § allmänt sett är bra. Särskilt ska framhållas att den föreslagna övergången till digital kommunikation som huvudregel är ett viktigt steg i digitaliseringen och som skapar goda förutsättningar för tillgänglighet och påskyndad ärendehantering. Det kan mot bakgrund av detta ifrågasättas om det ska vara en absolut rättighet för den enskilde att kommunicera på annat sätt än digitalt. Utredningen framhåller att det föreslagna systemet kan komma att medföra både en "analog" och en digital handläggning av ärenden. Enligt Örebro Universitet skulle det kunna övervägas om någon form av särskilt skäl ska framföras av den enskilde för att handläggningen inte ska vara digital, såsom att den enskilde saknar tillgång till digital kommunikation.

I förslaget till 22 § till Förvaltningslagen återfinns ett förslag till när en digital handling ska anses vara inkommen till en myndighet. Skrivningen bör läsas tillsammans med det förslag som lagts till 7 a § i Förvaltningslagen om att myndigheter ska ha en särskild mottagningsfunktion för digitala handlingar. Om en närmare precisering görs av funktionaliteten, exempelvis genom tillämpningsföreskrifter, hos mottagningsfunktionen skulle det bli enklare för allmänheten att förstå när en viss handling inkommit till myndigheten. Exempelvis att en mottagningsfunktion ska innefatta funktionaliteten att myndighetens personal utan vidare teknisk åtgärd kan ta del av den inkomna handlingen.

I förslaget till en ny 22 a § i Förvaltningslagen anges att myndigheten ska underrätta avsändare om att en handling mottagits. Denna skrivning är relativt allmänt hållen och det är svårt att tolka vad som omfattas av myndigheternas ageranden i denna del. Enligt Örebro Universitet är en bättre lösning att myndigheters mottagningsystem alltid ska generera en automatiserad bekräftelse, varigenom hanteringen blir likformig och konsekvent. Det ger också omedelbar respons för den enskilde om denne lyckats översända den information som hen önskat (blivit ålagd) att översända. En sådan automatiserad bekräftelse bör anses innebära att myndigheten också bekräftar att en anställd vid myndigheten utan vidare teknisk bearbetning kunnat ta del av innehållet i det insända materialet.

Förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen
(2009:400)

I 4 kap 3 § offentlighets- och sekretesslagen läggs förslag om uppgifter som är digitala i vissa fall inte ska behöva biläggas i en ärendeakt i läsbar form. Istället anger andra stycket i förslaget till nämnda lagrum att hänvisning ska ske till den databas eller annat digitalt lagringsmedia där uppgiften finns. Det problem som detta kan ge upphov till är spårbarheten av den bestämda uppgiften, vilket också uppmärksammas av utredningen. Örebro Universitet är dock av uppfattningen att lagtexten borde förtydligas på så sätt att hänvisningen till databasen ska vara så exakt att informationen med lätthet kan hittas.

Förslag till lag (2019:000) om tystnadsplikt vid utkontraktering
av teknisk bearbetning

Detta förslag har lagts för att möjliggöra att lägga ut datadrift på entreprenad till tredje part. Överlag kan naturligtvis en sådan ordning ifrågasättas utifrån ett säkerhetsperspektiv. Samtidigt kan effektivitets- och kostnads fördelar uppkomma med att kunna lägga ut myndigheters datadrift externt. Eftersom det inte finns några lagliga hinder för en myndighet att lägga ut datadriften externt är det också lämpligt att särskilda regler om tystnadsplikt införs. Förslaget rörande tystnadsplikten återfinns i 4 §.

Det kan noteras att regeln per sin ordalydelse endast träffar anställda och uppdragstagare till ett företag som bedriver en särskild kvalificerad verksamhet. Eftersom brott mot tystnadsplikten i den föreslagna lagen antagligen kommer att bli straffsanktionerat enligt 20 kap 3 § Brottsbalken kommer reglerna antagligen att tolkas restriktivt. Det kan noteras att det inte är självklart att ett företags styrelse och ägare kommer att omfattas av tystnadsplikten. Tystnadsplikten borde uttryckligen utvidgas till personer med någon form av ställning i företagen utan att för den skull vara anställda. För att ytterligare effektivisera tystnadsplikten kan också övervägas om någon form av skadestånd/vite ska kunna utdömas för de fall tystnadsplikten bryts. Ett skadeståndsansvar/vitesansvar skulle kunna läggas på själva företaget, och därigenom ytterligare effektivisera en tystnadsplikt.

Konsekvenser

Örebro Universitet delar utredningens syn avseende de konsekvenser som de föreslagna ändringarna kan komma att medföra.